

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА _____

ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА МАРКЕТИНГУ

(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Р. Б. Папірник

_____ 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність

073 «Менеджмент»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма

«Менеджмент та адміністрування»

(назва освітньої програми)

освітній ступінь

бакалавр

(назва освітнього ступеня)

форма навчання

денна

(денна, заочна, вечірня)

розробники

Примуш Юлія Сергіївна, Мірошніченко Олена Артурівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Бухгалтерський облік» належить до нормативної частини дисциплін навчального закладу, призначена для студентів, які здобувають освітній ступінь «бакалавр» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Весь спектр професій і посад адміністративно-управлінського персоналу будь-якого сучасного підприємства повинен володіти знаннями з бухгалтерського обліку, різниця полягає лише у глибині та функціональній спрямованості таких знань.

Метою вивчення бухгалтерського обліку є формування у студентів освітнього ступеня «бакалавр» комплексної системи знань про теоретико-концептуальні параметри бухгалтерського обліку, методологію обліку фінансово-господарської діяльності, організацію бухгалтерського обліку на підприємстві, методику формування фінансової звітності, адаптивні можливості облікової системи підприємства у забезпеченні мінливих потреб менеджменту, набуття студентами необхідних практичних навичок з бухгалтерського обліку. В результаті вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік» студенти повинні володіти належним рівнем знань з теоретичних основ організації та методології бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності, вміти вільно орієнтуватись у структурі плану рахунків бухгалтерського обліку, складати бухгалтерські проведення та перевіряти достовірність господарських операцій, користуватись джерелами нормативно-правового й інструктивного характеру, володіти практичними навиками організації та

методики здійснення бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм власності, типів господарювання й організаційно-правових форм діяльності.

Навчальна дисципліна «Бухгалтерський облік» є нормативною і входить до циклу дисциплін професійної підготовки фахівців.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			V	VI
Всього годин за навчальним планом, з них:	165	5,5	60	105
Аудиторні заняття, у т.ч:	76		30	46
Лекції	46		22	24
лабораторні роботи	-		-	-
практичні заняття	30		8	22
Самостійна робота, у т.ч:	89		30	59
підготовка до аудиторних занять	20		10	10
підготовка до контрольних заходів	35		20	15
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	4			4
підготовка до екзамену	30			30
Форма підсумкового контролю			залік	екзамен

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Бухгалтерський облік» є забезпечення засвоєння методики та технології бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм власності.

Завдання дисципліни – це засвоєння теоретичних знань, набуття практичних навичок безперервного, взаємозв'язаного, строго документованого відображення фактів господарської діяльності підприємства та накопичення систематизованої інформації про цю діяльність.

Пререквізити дисципліни. Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях з дисциплін: «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Гроші та кредит».

Постреквізити дисципліни. Дана дисципліна тісно пов'язана з такими дисциплінами як, «Менеджмент», «Економіка підприємства», «Управління інноваціями», «Організація будівництва», «Ціноутворення в будівництві», «Стратегія підприємства», «Аналіз господарської діяльності в будівництві».

Компетентності:

-Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері управління або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів менеджменту, характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

- Загальні компетентності:

ЗК1 - Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6 - Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації.

ЗК8 - Здатність працювати в команді, мотивувати людей та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

ЗК10 - Здатність до адаптації та дії у мінливому середовищі.

- Спеціальні компетентності:

СК4 – Здатність планувати діяльність організації в ресурсному та часовому просторі.

СК9 – Розуміння принципів і норм права, а також національних, міжнародних і галузевих стандартів та використання їх у професійній діяльності.

СК11 – Здатність використовувати системний підхід до вивчення структури та поведінки економічних систем з метою здійснення їх об'єктно-орієнтованого моделювання.

СК13 – Уміння здійснювати діагностику діяльності підприємств, ідентифікувати та управляти витратами, визначати фінансовий стан підприємства та його конкурентоспроможність.

Заплановані результати навчання.

РН2 - ідентифікувати, аналізувати й структурувати проблеми організації, обґрунтовувати методи їх вирішення та забезпечувати умови їх реалізації;

РН4 - планувати діяльність організації на стратегічному та тактичному рівнях;

РН5 – мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень, критично оцінювати їхні наслідки в умовах невизначеності та ризику;

РН9 - демонструвати навички оптимізації управління ресурсами та закупівлями підприємств;

РН10 - застосовувати законодавчі та інші нормативно-правові акти, стандарти, методичні документи;

РН13 – здійснювати діагностику діяльності підприємства, ідентифікувати та управляти витратами, визначати фінансовий стан підприємства та його конкурентоспроможність.

РН14 - демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Методи навчання:

- словесні: лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-дискусії; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій;

- практичні (практична робота, ділові ігри, вирішення задач та ін.),

- наочні (ілюстрація, спостереження, демонстрація, відео-метод показ, пред'явлення матеріалу).

Форми навчання: індивідуальні, групові, колективні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
V семестр					
Змістовий модуль 1. Основи бухгалтерського обліку					
Загальна характеристика і суть бухгалтерського обліку	8	2	2		4
Предмет, метод, принципи бухгалтерського обліку	16	6	2		8
Бухгалтерський баланс (Звіт про фінансовий стан)	10	4	2		4
Рахунки бухгалтерського обліку та їх призначення, подвійний запис	12	4	2		6
План рахунків бухгалтерського обліку	8	4			4
Форми бухгалтерського обліку	6	2			4
Разом за змістовим модулем 1	60	22	8		30
Усього за V семестр	60	22	8		30
VI семестр					
Змістовий модуль 2. Особливості обліку активів та капіталу					
Облік основних засобів	10	4	4		2
Облік виробничих запасів	8	4	2		2

Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості	8	2	2		4
Облік фінансових інвестицій	6	2	2		2
Облік власного капіталу	6	2	2		2
Разом за змістовим модулем 2	38	14	12		12
Змістовий модуль 3. Основи облік зобов'язань та фінансових результатів					
Облік зобов'язань	7	2	2		3
Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу	10	4	4		2
Облік витрат діяльності підприємства	8	2	2		4
Облік доходів і фінансових результатів	8	2	2		4
Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	4				4
Разом за змістовим модулем 3	37	10	10		17
Підготовка до екзамену	30				30
Усього за VI семестр	105	24	22		59
Усього з дисципліни	165	46	30		89

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Теми занять	Кількість годин
1	<i>Загальна характеристика і суть бухгалтерського обліку.</i> Види господарського обліку, їх диференціація та інтеграція. Функції бухгалтерського обліку і вимоги до нього. Види бухгалтерського обліку. Вимірники, які застосовуються в обліку.	2
2,3,4	<i>Предмет, метод, принципи бухгалтерського обліку.</i> Предмет бухгалтерського обліку. Методи бухгалтерського обліку. Принципи бухгалтерського обліку.	6
5,6	<i>Бухгалтерський баланс (Звіт про фінансовий стан).</i> Сутність та призначення балансу. Структура бухгалтерського балансу. Принципи заповнення. Типи змін у балансі під впливом господарських операцій в активі балансу у пасиві балансу.	4
7,8	<i>Рахунки бухгалтерського обліку та їх призначення, подвійний запис.</i> Сутність бухгалтерських рахунків. Синтетичні і аналітичні рахунки, субрахунки. Рахунки активні і пасивні, їх побудова. Подвійний запис, його сутність і значення. Узагальнення даних поточного обліку рахунків.	4
9,10	<i>План рахунків бухгалтерського обліку.</i> Класифікація рахунків: за призначенням і побудовою, за економічним змістом. План рахунків, його побудова і значення.	4
11	<i>Форми бухгалтерського обліку.</i> Поняття і класифікація облікових реєстрів. Виправлення помилок в облікових реєстрах. Оборотні відомості, їх види і призначення. Характеристика журнально-ордерної форми обліку. Характеристика комп'ютерної форми обліку. Перевірка і обробка документів.	2
12, 13	<i>Облік основних засобів.</i> Класифікація та оцінка основних засобів. Види вартості основних засобів. Придбання, одержання, переоцінка і ремонт основних засобів. Амортизація і знос основних засобів.	4
14, 15	<i>Облік виробничих запасів.</i> Загальна характеристика і визначення запасів. Облік надходження	4

	запасів. Облік вибуття запасів.	
16	<i>Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості.</i> Порядок організації розрахунків готівкою. Порядок оформлення касових операцій. Облік операцій на поточних рахунках підприємств. Облік дебіторської заборгованості.	2
17	<i>Облік фінансових інвестицій.</i> Класифікація фінансових інвестицій. Оцінка інвестицій на дату балансу. Відображення фінансових інвестицій в обліку.	2
18	<i>Облік власного капіталу.</i> Облік статутного і пайового капіталу. Облік вилученого і неоплаченого капіталу. Облік додаткового і резервного капіталу. Облік прибутку. Облік забезпечень.	2
19	<i>Облік зобов'язань.</i> Класифікація, визнання й оцінка зобов'язань. Облік довгострокових позик банку. Облік інших довгострокових зобов'язань. Облік довгострокових зобов'язань за облігаціями. Класифікація і облік поточних зобов'язань.	2
20, 21	<i>Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу</i> Заробітна плата — поняття, види і форми. Оподаткування зарплати та інших виплат. Документальне оформлення господарських операцій з обліку з/п. Розрахунки з підзвітними особами	4
22	<i>Облік витрат діяльності підприємства.</i> Витрати операційної діяльності підприємства. Облік витрат виробництва. Облік адміністративних витрат. Облік витрат на збут. Облік інших операційних витрат.	2
23	<i>Облік доходів і фінансових результатів.</i> Види діяльності підприємства. Визнання доходів. Бухгалтерський облік доходів. Бухгалтерський облік фінансових результатів.	2
	Разом	46

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занятя	Кількість годин
1	Загальна характеристика і суть бухгалтерського обліку	2
2	Предмет, метод, принципи бухгалтерського обліку	2
3	Бухгалтерський баланс (Звіт про фінансовий стан)	2
4	Рахунки бухгалтерського обліку та їх призначення, подвійний запис	2
5	План рахунків бухгалтерського обліку	
6	Форми бухгалтерського обліку	
7	Облік основних засобів	4
8	Облік виробничих запасів	2
9	Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості	2
10	Облік фінансових інвестицій	2
11	Облік власного капіталу	2
12	Облік зобов'язань	2
13	Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу	4
14	Облік витрат діяльності підприємства	2
15	Облік доходів і фінансових результатів	2
	Разом	30

7. ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ

Лабораторні заняття не передбачено навчальним планом

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	20
2	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	4
	Фінансова звітність підприємства	4
3	Підготовка до контрольних заходів	35
4	Підготовка до екзамену	30
	Разом	89

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь та навичок з навчальної дисципліни використовуються наступні методи контролю: усний (усне опитування), письмовий, тестовий, практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

V семестр

Змістовий модуль 1. Основи бухгалтерського обліку

Максимальна оцінка за змістовий модуль – 100 балів. Оцінка поточного контролю складається з:

- присутності студента на лекціях – максимальна кількість – 22 бали;
- присутність студента на практичних заняттях - максимальна кількість – 8 балів;
- контролю виконання завдань і усного опитування на практичних заняттях - максимальна кількість – 25 балів;
- контрольної роботи (максимальна кількість 45 балів).

Присутності студента на лекціях – 2 бали за лекцію, якщо студент активно брав участь в обговоренні теми лекції – 2 бали, якщо неактивний був –1 бал, якщо студент не був присутнім 0 балів.

Присутності студента на практичних заняттях – 2 бали за заняття, якщо студент активно брав участь в обговоренні теми – 2 бали, якщо неактивний був –1 бал, якщо студент не був присутнім 0 балів

Контроль виконання завдань і усного опитування на практичних заняттях. Максимальна кількість балів - 25:

- студент повністю розкрив суть питання, розрахував правильні показники та надав правильні теоретичні тлумачення визначенням та категоріям - 25 балів;
- студент розкрив суть питання, зробив відповідні розрахунки, але у відповіді допущені неправильні обґрунтування окремих положень – 24 - 15 балів;
- студент не розкрив питання, але брав участь у обговоренні питань - 14-1 бал;
- за повну відсутність відповідей та виконаного завдання - 0 балів.

Контрольна робота складається з 15 тестових питань. Студент отримує 3 бали за правильну відповідь на 1 тестове питання.

Підсумкова оцінка з дисципліни у V семестрі визначається за результатами змістового модуля 1.

VI семестр

Змістовий модуль 2. Особливості обліку активів та капіталу

Максимальна оцінка за змістовий модуль – 100 балів. Оцінка поточного контролю складається з:

- присутності студента на лекціях – максимальна кількість – 14 балів;
- присутність студента на практичних заняттях - максимальна кількість – 12 балів;
- контролю виконання завдань і усного опитування на практичних заняттях - максимальна кількість – 34 балів;
- контрольної роботи (максимальна кількість 40 балів).

Присутності студента на лекціях – 2 бали за лекцію, якщо студент активно брав участь в обговоренні теми лекції – 2 бали, якщо неактивний був –1 бал, якщо студент не був присутнім 0 балів.

Присутності студента на практичних заняттях – 2 бали за заняття, якщо студент активно брав участь в обговоренні теми – 2 бали, якщо неактивний був –1 бал, якщо студент не був присутнім 0 балів

Контроль виконання завдань і усного опитування на практичних заняттях. Максимальна кількість балів - 34:

- студент повністю розкрив суть питання, розрахував правильні показники та надав правильні теоретичні тлумачення визначенням та категоріям - 34 балів;
- студент розкрив суть питання, розрахував правильні показники, але у відповіді допущені несуттєві обґрунтування окремих положень – 33-21 балів;
- студент розкрив суть питання, зробив відповідні розрахунки, але у відповіді допущені невірні обґрунтування окремих положень – 20-10 балів;
- студент не розкрив питання, але брав участь у обговоренні питань – 10-1 бал;
- за повну відсутність відповідей та виконаного завдання - 0 балів.

Контрольна робота складається з 10 тестових питань. Студент отримує 4 бали за правильну відповідь на 1 тестове питання.

Змістовий модуль 3. Основи обліку зобов'язань та фінансових результатів

Максимальна оцінка за змістовий модуль – 100 балів. Оцінка поточного контролю складається з:

- присутності студента на лекціях – максимальна кількість – 10 балів;
- присутність студента на практичних заняттях - максимальна кількість – 10 балів;
- контролю виконання завдань і усного опитування на практичних заняттях - максимальна кількість – 35 балів;
- контрольної роботи (максимальна кількість 45 балів).

Присутності студента на лекціях – 2 бали за лекцію, якщо студент активно брав участь в обговоренні теми лекції – 2 бали, якщо неактивний був –1 бал, якщо студент не був присутнім 0 балів.

Присутності студента на практичних заняттях – 2 бали за заняття, якщо студент активно брав участь в обговоренні теми – 2 бали, якщо неактивний був –1 бал, якщо студент не був присутнім 0 балів

Контроль виконання завдань і усного опитування на практичних заняттях. Максимальна кількість балів - 35:

- студент повністю розкрив суть питання, розрахував правильні показники та надав правильні теоретичні тлумачення визначенням та категоріям - 35 балів;
- студент розкрив суть питання, розрахував правильні показники, але у відповіді допущені несуттєві обґрунтування окремих положень – 34-26 балів;
- студент розкрив суть питання, зробив відповідні розрахунки, але у відповіді допущені невірні обґрунтування окремих положень – 25-15 балів;
- студент не розкрив питання, але брав участь у обговоренні питань – 14-1 бал;
- за повну відсутність відповідей та виконаного завдання - 0 балів.

Контрольна робота складається з 15 тестових питань. Студент отримує 3 бали за вірну відповідь на 1 тестове питання.

Екзамен

Екзаменаційний білет містить 3 завдання (1 теоретичне питання, 10 тестових завдань і задачу), кожне з яких оцінюється за шкалою:

Теоретичне питання – 0 - 30 балів:

- 30 балів виставляється при всебічному та повному висвітленні теоретичного матеріалу за наявності критичної оцінки стану вирішення певних проблем або власного бачення шляхів вирішення цих проблем;

- 29-15 балів виставляється при повному висвітленні теоретичного матеріалу без критичної оцінки або власного бачення шляхів вирішення проблемних питань;

- 14-1 бал виставляється при частковому висвітленні теоретичного матеріалу та пропозиціями власного бачення шляхів вирішення проблемних питань;

- 0 балів виставляється у разі, якщо відповідь на поставлені питання неточна.

Тестові завдання – 4 бали за правильну відповідь (0 – 40);

– задача – 0 – 30 балів.

Задача 0 - 30 балів:

- 30 балів виставляється при правильному та безпомилковому проведенні необхідних розрахунків (за умови наявності пояснень до цих розрахунків, застосованих формул (методик) і правильних коментарів до отриманих результатів);

- 29- 15 балів виставляється при правильному і безпомилковому розв'язанні задачі, але без пояснень до розрахунків, без посилань на певні формули чи методики і відсутності або помилкових коментарів до отриманих результатів;

- 14-1 бал виставляється коли при виконання допущені помилки, які свідчать про недостатні знання формул або методик розв'язання відповідних задач

- 0 балів виставляється у випадку, якщо задача не виконана взагалі.

Результати екзамену оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни у VI семестрі визначається як середньоарифметична між оцінками за змістові модулі 2, 3 та оцінкою за письмовий екзамен.

Порядок зарахування пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять відбувається шляхом самостійного опанування студентом навчального матеріалу з наступною перевіркою отриманих знань під час консультацій викладачів: усного опитування за темою пропущеної лекції та розв'язування практичного завдання за темою пропущеного практичного заняття.

Обов'язково до екзамену потрібно відпрацювати всі пропущені заняття. Критерії оцінювання пропущених занять співпадають з критеріями оцінки роботи на занятті.

У разі, якщо студент не встиг до екзамену відпрацювати пропущені заняття, але при цьому отримав не менше ніж 60 балів за змістовий модуль, викладач має право поставити додатково усні запитання з пропущених тем під час екзамену.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Блакита Г.В. Бухгалтерський облік. Практикум. / Г.В.Блакита. – К.: Прогрес., 2011 р. – 152 с.

2. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік: Навч.пос./ Ю.А.Верига. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 396 с. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика. Навчальний посібник. / Верхоглядова Н.І. – К.: ЦУЛ, 2016. – 536 с.

3. Волинець Л.М. Бухгалтерський и налоговый учет операций импорта и экспорта./ Л.М.Волинець - К.: ЦНЛ, 2011 р. - 98 с.
4. Гура Н.О. Облік на підприємствах малого бізнесу. Навчальний посібник. / Н.О.Гура. – К.:ЦУЛ, 2010. – 310 с.
5. Давидюк Т.В. Розвиток бухгалтерського обліку людського капіталу: теорія і методологія.[монографія] / Т.В. Давидюк. – Житомир: ЖДТУ, 2011. – 508 с.
6. Диба В.М. Облік та аналіз необоротних активів./ В.М.Диба. – К.:ЦУЛ, 2008. – 288с.
7. Легенчук С.Ф. Метатеория бухгалтерского учета: история, современное состояние, направления развития / Сергей Легенчук. – Saarbrücken: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2011. – 116 с.
8. Лишиленко О.В. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник./ О.В. Лишиленко. – К.: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2008. – 219 с.
9. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік. 3-є видання. / О.В.Лишиленко. - К.: ЦНЛ, 2011 р. – 670 с.
10. Національний класифікатор України Класифікатор професій. ДК 003:2010.Станом на 11.04.2011р. – К.: ЦУЛ, 2011. – 360 с.
11. Орлов І.В. Бухгалтерський облік і контроль зобов'язань суб'єктів господарювання: теорія і методологія [монографія] / І.В. Орлов. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – 400 с.
12. Плиса В.Й. Бухгалтерський облік./ В.Й.Плиса. – К.: Алеута, 2010 р. – 480 с.
13. Плиса В.Й. Бухгалтерський облік : Навч. Посібник. / В.Й.Плиса, З.П.Ріль. - К.:Каравела, 2011-480с.
14. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / І. Б. Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є. На гірська. – К. : ЦУЛ, 2013. – 688 с.
15. Серпенінова Ю. С. Бухгалтерський облік: загальна теорія : навч. посіб. / Ю. С. Серпенінова, С. М. Гольцова, І. О. Макаренко; за заг. ред. Ю. С. Серпенінової. – Суми : Університетська книга, 2015. – 336 с.
16. Хом'як Р.Л. Бухгалтерський облік в Україні: Навч.пос./ Р.Л.Хом'як, В.І. Лемішовський. – 7-ме вид., доп. і перероб. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка», «Інтелект-Захід», 2008. – 1224 с.
17. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку : підручник / В. Г. Швець. – 4-те вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2015. – 572 с. Додаткова
18. Білоусько В. С. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. / М. І. Беленкова. – К. : Ліра-К, 2014. – 402 с.

Допоміжна

1. Бухгалтерський фінансовий облік в сільськогосподарських підприємствах: Навчальний посібник. / [Михайлов М.Г., Телегунь М.І., Кабацька А.М., Баранік О.О. та ін.] – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 472 с.
2. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів/ [Ф.Ф.Бутинець, А.М.Герасимович, Г.Г.Кірейцев та ін.] – 6-те вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2005. – 756 с.
3. Волкова І.А. Фінансовий облік – 1. Навчальний посібник. / І.А. Волкова. – К.: Цент учбової літератури, 2008. – 228 с.
4. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами. Ч. 1 / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко. – Київ: Видавництво «Лібра», 2004р. – 880 с.
5. Кіш Г. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення: Навч. посіб. / Г.Кіш. – К.: ЦНЛ, 2004 р. – 345с.
6. Кудря-Висоцька О.П. Бухгалтерський облік: Навч.посіб. / О.П. Кудря-Висоцька – К.: Алеута, 2004р. – 304с.
7. Лень В.С. Бухгалтерський облік в Україні: основи та пратика: Навч.посіб. /

В.С.Лень, В.В.Гливенко. – К.: ЦНЛ, 2006 р. – 556с.

8. Лишиленко А. В. Фінансовий облік: Підручник. / А.В. Лишиленко.- 2-е вид., перероб. і доп. — Київ: Вид-во Центр навчальної літератури, 2007. — 600 с.

9. Максимова В. Ф. Бухгалтерський облік: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 6.050100 «Облік і аудит» / В.Ф. Максимова – Одеса: ОНЕУ, 2012.– 670 с.

10. Нашкерська Г.В. Бухгалтерський облік: Навч.посіб. / Г.В.Нашкерська – К.: ЦНЛ, 2004р. – 464с.

11. Плаксієнко В. Я. Бухгалтерський облік у виробничих та агросервісних кооперативах / В. Я. Плаксієнко. – К. : ЦУЛ, 2014. – 464 с.

12. Сльозко Т.М. Бухгалтерський облік в умовах інституційних перетворень: теорія і практика. / Сльозко Т.М. – К.:ЦУЛ, 2013 р. – 304 с.

13. Уварова Е. Бухгалтеру о договоре: от подготовки к заключению до выполнения. / Е.Уварова, О.Кобзар. – К.: Кондор, 2011. – 256 с.

14. Шило В.П., Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський облік: концептуальні основи теорії. / В.П.Шило. - К.: ЦНЛ, 2011 р.– 172 с.

15. Євдокимов В.В. Адаптивна модель інтегрованої системи бухгалтерського обліку [монографія] / В.В. Євдокимов. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – 516 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.08 № 514-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. №996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

3. Закон України «Про господарські товариства»" від 19.09.91 № 1576-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

4. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996 № 448/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

5. Закон України «Про державну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» від 10.12.1997 № 710/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

6. Закон України «Про відпустки» від 15.11.96 р. № 504/96-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

7. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» від 23.09.99 р. № 1105-XIV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

8. Закон України «Про загальнообов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття» від 02.03.2000р. №1533-3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

9. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 р. № 1058-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

10. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням» від 18 січня 2001 року № 2240-3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

11. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.10 р. № 2464-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

12. Закон України «Про обіг векселів в Україні» від 5 квітня 2001 р. № 2374-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

13. Закон України «Про оплату праці», від 24.03.95 р. № 108/95 ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
14. Закон України «Про охорону праці», від 14.10.92 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
15. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 № 3480-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
16. Інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно – матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, яка затверджена наказом МФУ від 11.08.94 р. № 69. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
17. Інструкція зі статистики заробітної плати, затверджена наказом Державного комітету статистики України від 13.01.04 р. № 5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
18. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затверджена Постановою Правління НБУ від 21.01.2004р. №22. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
19. Інструкція про відкриття, використання та закриття рахунків у національній та іноземній валютах, затвердженою постановою НБУ від 12.11.2003 року №492. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
20. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. №291. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
21. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон, Мінфін України; Наказ, Інструкція, Форма типового документа від 17.03.2011 № 362. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
22. Кім Ю. Г. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення / Ю. Г. Кім. – К. : ЦУЛ, 2014. – 600 с.
23. Кодекс законів Про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
24. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
25. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. № 2 561 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
26. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку нематеріальних активів, затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 16.11.2009 № 1327 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uapravo.net>
27. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 30.09.03 р. № 561 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
28. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
29. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене Постановою Правління НБУ від 15.12.2004 р. № 637. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
30. П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 року №87. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
31. П(С)БО 2 «Баланс», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 року № 87. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
32. П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати», затверджене наказом Міністерства

фінансів України від 31 березня 1999 року № 87. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

33. П(С)БО 4 «Звіт про рух грошових коштів», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 року №87. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

34. П(С)БО 5 «Звіт про власний капітал», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 року №87. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

35. П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 травня 1999 року №137. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

36. П(С)БО 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

37. П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 року № 242. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

38. П(С)БО 9 «Запаси», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 року № 246. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

39. П(С)БО 10 «П(С)БО Дебіторська заборгованість», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 8 жовтня 1999 року №237. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

40. П(С)БО 11 «Зобов'язання», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 року № 20. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

41. П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 26 квітня 2000 року № 91. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

42. П(С)БО 13 «Фінансові інструменти», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 2001 року № 559. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

43. П(С)БО 14 «Оренда», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 липня 2000 року № 181. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

44. П(С)БО 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 року № 290. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

45. П(С)БО 16 «Витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 року № 318. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

46. П(С)БО 17 «Податок на прибуток», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 грудня 2000 року № 353. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

47. П(С)БО 18 «Будівельні контракти», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 квітня 2001 року № 205. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

48. П(С)БО 19 «Об'єднання підприємств», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 7 липня 1999 року № 163. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

49. П(С)БО 20 «Консолідована фінансова звітність», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 30 липня 1999 року №176. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

50. П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10 серпня 2000 року № 193. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

51. П(С)БО 22 «Вплив інфляції», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 лютого 2002 року № 147. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.rada.gov.ua>

52. 65. П(С)БО 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18 червня 2001 року № 303. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

53. П(С)БО 24 «Прибуток на акцію», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 16 липня 2001 року № 344. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

54. П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 року № 39. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

55. П(С)БО 26 «Виплати працівникам», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 жовтня 2003 року № 601. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

56. П(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 7 листопада 2003 року №617. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

57. П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24 грудня 2004 року №817. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

58. П(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 19 травня 2005 року № 412. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

59. П(С)БО 30 «Біологічні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18 листопада 2005 року № 790. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

60. П(С)БО 31 «Фінансові витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 квітня 2006 року № 415. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

61. Про внесення змін до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва". Мінфін України; Наказ, Положення, Форма, Звіт від 24.01.2011 № 25. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

62. Про затвердження Змін до деяких положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Мінфін України; Наказ від 18.03.2011 № 372. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

63. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

Розробники _____ (Ю.С. Примуш)

_____ (О. А. Мірошніченко)

Гарант освітньої програми _____ (В.Т. Вечеров)